

huis, „sterk orangistisch als ze gewoonlijk zijn”, door mr. De Jong, was al evenzeer een niet van demagogie gespeende „faux pas”.

Verder is de tegenstelling tussen daden, die voor het nageslacht duidelijk zijn, en gevoelens die wij niet kunnen beoordelen, zoals met name de voorzitter die hanteerde, weinig helder en ten opzichte van Van Oldenbarnevelt irrelevant. De citaten uit Fruin, die de heer Van Bleek aanhaalde, verwaarlozen, naast de gevoelens, bepaaldelijk ook de daden niet!

De moeite was, komt me voor, dat de aanbieder en de verdedigers van het geschenk niet spraken over de zaken, die door de opposanten daarop antithetisch naar voren werden gebracht. Groen had gesteld: „een standbeeld moet tekenen zijn van verzoening, op . . . wederzijdsche waardeering gegrond. Geen standbeeld voor Barnevelt, zoo niet . . . een onpartijdig oordeel ook aan Maurits wedervaart”. Hier werd Maurits doodgezwegen. De Maurits van 1618-'19, die de tyrannieke politiek van de Landsadvocaat heeft gebroken. De Maurits . . . ook van de tijd daarvoor. De voorzitter had n.l. óók bij Groen een citaat kunnen vinden over Van Oldenbarnevelt, „wiens verdiensten in de vestiging der onafhankelijkheid . . . , nevens die van Willem I en Maurits, met dankbaarheid moeten worden herdacht”. (Algra, p. 209). Op deze plaats doelde waarschijnlijk de heer Van Bleek, toen hij zeide, dat bij de uitspraak dat ons vaderland, behalve aan Willem I, aan Van Oldenbarnevelt bovenal zijn onafhankelijkheid had te danken, nog niet onderschreef. De enige, die van fouten bij Van Oldenbarnevelt sprak, is de schrijver in de N.R.C. geweest. Zo ontbrak in de aanbieding van het beeld het verzoenend element van de wederzijdse waardering. De verwijzing in de N.R.C. naar Groen was zo toch niet geheel terecht.

De verwijzing naar dr. Kuyper in datzelfde artikel was het wel. In de controverse inzake 1618-'19 komt steeds, tot op vandaag toe, ook de visie op het Huis van Oranje naar voren en eigenlijk op heel de geschiedenis in ons land sinds 1568. Algra wijst er in zijn artikel op (p. 159) hoe professor Geyl het een van zijn belangrijkste levenstaken acht zich te verzetten tegen, wat Geyl noemt „de Oranje-vergoding en de religieuze duiding van de Nederlandse politieke verhoudingen”. De hier bedoelde visie op het Oranjenhuis lag, inderdaad onuitgesproken gebleven, bij de heer Van Bleek,